

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Zemaníkovej a členiek senátu Mgr. Ľubomíry Kúdelovej a JUDr. Evy Hudobovej v právnej veci žalobcu: **J.S.**, A.X., Z., IČO: X., proti žalovanému: **F.S.**, spol. s r.o., Z.X., B., IČO: X., zast. JUDr. K.B., advokátkou, R.X., B., **o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 224.115,- Sk s prísl.**, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 21. apríla 2006 č.k. 43 Cob 313/2005-138, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 21. apríla 2006 č.k. 43 Cob 313/2005-138 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd v Banskej Bystrici rozsudkom č. k. 63 Cb 102/04-102 zo dňa 13. októbra 2005 žalobu zamietol a žalovanému priznal náhradu trov konania 54.186,- Sk na účet právnej zástupkyne.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že návrhom na začatie konania sa žalobca domáhal proti žalovanému vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 224.115,- Sk s prísl. Žalobca svoju žalobu odôvodnil tým, že so žalovaným dňa 27. februára 2003 uzavrel leasingovú zmluvu č. 345/2003 (ďalej len „LZ“), predmetom ktorej bol prenájom a následná

kúpa motorového vozidla I.F. 59-12, v.č. karosérie X., číslo motora: X. na dobu 36 mesiacov, podľa ktorej mal žalobca zaplatiť žalovanému leasingovú cenu 731.350,05 Sk v splátkach. Žalobca zaplatil žalovanému nultú splátku a prvú splátku spolu 224.115,- Sk riadne a včas. Motorové vozidlo, ktoré bolo predmetom LZ podľa žalobcu, neprešlo do vlastníctva žalovaného ako prenajímateľa, preto nemohol previesť následne vlastníctvo na žalobcu. Po zaplatení nultej a prvej splátky, musel žalobca dňa 17. marca 2003 predmet nájmu odovzdať za prítomnosti príslušníka Policajného zboru SR jeho skutočnému vlastníkovi p. B. Zaplatením nultej a prvej splátky tak žalovanému vzniklo bezdôvodné obohatenie na úkor žalobcu podľa § 451 Obč.Z.

Proti súdom vydanému platobnému rozkazu podal žalovaný odpor, v ktorom potvrdil uzavretie LZ medzi účastníkmi konania, ktorá bola uzavretá z podnetu žalobcu ako nájomcu motorového vozidla, ktoré si vybral sám žalobca a zvolil si i dodávateľa predmetu leasingu, ktorým bola firma K.M. so sídlom vo Z. Žalovaný s týmto subjektom uzavrel kúpnu zmluvu na predmet leasingu, ktorý si vybral žalobca a žalovaný zaplatil tomuto subjektu sumu 650.000,- Sk. Žalovaný považuje LZ za platný právny úkon, ktorý bol predčasne ukončený žalovaným podľa čl. VIII bod 8.2 Všeobecných zmluvných podmienok dňom 2. mája 2003. Žalobca bol do odstúpenia od LZ povinný platiť dohodnuté splátky.

Súd prvého stupňa vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi a zistil, že dňa 26. novembra 2002 K.M., firma M. uzavrel s M.B. zmluvu o sprostredkovaní predaja motorového vozidla I.F. 59-12 EČ: RS-156 AD v sume 650.000,- Sk, ktorou M.B. splnomocnil firmu K.M. aj na uzavretie kúpnej zmluvy so záujemcom o toto motorové vozidlo. O kúpu vozidla prejavil záujem žalobca, ktorý nemal dostatok finančných prostriedkov na zaplatenie kúpnej ceny, preto sa obrátil na žalovaného na uzavretie LZ, ktorej predmetom malo byť predmetné vozidlo. Žalovaný kúpnu cenu zaplatil uvedenej firme dňa 27. februára 2003 v plnej výške a následne došlo k uzavretiu LZ medzi účastníkmi konania na dobu 36 mesiacov. Žalobca na základe LZ zaplatil žalovanému nultú splátku 195.000,- Sk a prvú splátku 29.115,- Sk. Ďalšie splátky mal platiť mesačne po 21.315,- Sk, ktoré však nezaplatil z dôvodu, že po zaplatení nultej splátky a prvej splátky musel odovzdať vozidlo podľa technického preukazu označenému vlastníkovi p. B. Žalovaný namietal, že zápis v technickom preukaze má len evidenčný charakter a nepreukazuje vlastnícke právo. Taktiež odovzdanie vozidla žalobcom p. B. považuje za odovzdanie vozidla neoprávnenej

osobe, teda aj za porušenie Všeobecných zmluvných podmienok. Na základe uvedeného žalovaný odstúpil od leasingovej zmluvy podľa čl. VIII bod 8.2. Tento úkon vykonal v súlade s §344 a nasl. Obch.Z. za platnosti § 351 ods. 1 Obch.Z. V súvislosti s uplatneným nárokom na bezdôvodné obohatenie poukázal na čl. VIII bod 8.4 Všeobecných zmluvných podmienok, z ktorých vyplýva, že ukončenie nájmu prenajímateľom, nezbavuje nájomcu (žalobcu) zaplatiť nezaplatené splátky.

Súd na základe vyslovenia platnosti kúpnej zmluvy medzi K.M. a žalovaným dospel k názoru, že žalovaný bol oprávnený s predmetom kúpy disponovať, teda uzavrieť zmluvu podľa § 269 ods.2 Obch.Z. v spojení s § 273 Obch.Z. Účastníci konania sa v tejto zmluve dohodli o všetkých právach a povinnostiach v písomnej forme a súd považoval túto zmluvu za platne uzavretú, preto z nej pre nájomcu (žalobcu) vyplývala povinnosť platiť splátky nájomného podľa splátkového kalendára. V zmysle dohody teda žalobca zaplatil nultú a prvú splátku dôvodne, pričom povinnosť platiť mal až do ukončenia tohto zmluvného vzťahu t.j. až do odstúpenia od zmluvy. Podmienky pre prípad ukončenia zmluvy boli dohodnuté v čl. VIII bod 8.4 Všeobecných zmluvných podmienok.

Na základe uvedeného mal súd za to, že žaloba nie je dôvodná, preto ju zamietol.

O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods.1 O.s.p. tak, že úspešnému žalovanému priznal náhradu trov konania.

Žalobca podal proti rozsudku odvolanie podaním zo dňa 21. novembra 2005.

V odôvodnení odvolania uviedol, že rozsudok považuje za nesprávny z dôvodu jednostranného posúdenia veci, pričom súd nevzal na zreteľ skutočnosti znejúce v prospech žalobcu. Poukázal na to, že žalovaný ako prenajímateľ bol povinný predmet leasingu odovzdať žalobcovi spôsobilý na bežné užívanie. Skutočnosť, že mu nebol odovzdaný technický preukaz motorového vozidla, nemohol predmet leasingu riadne užívať. Zastáva názor, že technický preukaz je dokladom o spôsobilosti vozidla na prevádzku. Ďalej poukázal na to, že žalovaný nemal vozidlo nikdy vo vlastníctve tak, aby mohlo byť predmetom leasingu. Podľa žalobcu nedošlo k naplneniu leasingovej zmluvy z dôvodu na strane žalovaného.

Žalovaný vo svojom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že so žalobcom uzavrel leasingovú zmluvu podľa § 269 ods.2 Obch.Z. a jej účelom bol finančný leasing a nie nájom podľa Občianskeho zákonníka. V leasingovej zmluve bol nájomca splnomocnený na prevzatie predmetu leasingu, na prihlásenie do evidencie atď. (čl.V bod 5.1 zmluvy). Žalobca v zmluve vyhlásil (čl.V bod 5.5), že dokonale pozná technický a právny stav predmetu leasingu a v takom stave bude predmet užívať a platiť splátky. Navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť.

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom č. k. 43Cob 313/2005-138 zo dňa 21. apríla 2006 rozhodol tak, že rozsudok zmenil tak, že žalobe vyhovel vo výške 206.850,- Sk s 13% úrokom z omeškania od 3. januára 2004 do zaplatenia a žalobcovi priznal trovy prvostupňového (68.148,- Sk) konania.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že predmetom odvolacieho konania bolo zaplatenie sumy 206.850,- Sk s prísl. titulom bezdôvodného obohatenia, ktoré malo vzniknúť žalovanému.

Odvolací súd po zhodnotení skutočností zistených z predloženého spisu dospel k záveru, že súd prvého stupňa dostatočne zistil skutkový stav veci, nesprávne však vec právne posúdil, keď vychádzal z názoru, že leasingová zmluva zanikla odstúpením zo strany žalovaného doručením odstúpenia zo dňa 5.5.2003 žalobcovi, ktorý bol podľa leasingovej zmluvy povinný do jej ukončenia uhrádzať leasingové splátky, a preto v prípade nulte a prvej splátky prijatej od žalobcu nejde o bezdôvodné obohatenie.

Odvolací súd súhlasil s názorom súdu prvého stupňa, že Zmluva o obstaraní predaja motorového vozidla uzavretá medzi sprostredkovateľom K.M. a pôvodným vlastníkom vozidla M.B., ako aj kúpna zmluva uzavretá ústne medzi K.M., konajúcim na základe splnomocnenia od M.B. a žalovaným ako kupujúcim zo dňa 27.2.2003 ako i Leasingová zmluva medzi žalovaným ako prenajímateľom a žalobcom ako nájomcom, boli platne uzavreté a mali za následok vznik práv a povinností. Taktiež je správny aj názor súdu prvého stupňa, že žalovaný sa stal vlastníkom motorového vozidla I.F. 59-12 zaplatením jeho ceny

a prevzatím vozidla. Námietky žalobcu ohľadne neplatnosti leasingovej zmluvy z dôvodu, že žalovaný nebol vlastníkom motorového vozidla sú preto irelevantné.

Odvolačný súd s poukazom na leasingovú zmluvu vyslovil názor, že v tejto veci išlo o tzv. finančný leasing a nie o nájom hnuiteľných vecí, ktorý by predpokladal vlastníctvo prenajímateľa už pri uzatváraní zmluvy.

Žalobca bol povinný predmet leasingu užívať podľa dohodnutých podmienok, platiť splátky, ale vlastníkom vozidla bol žalovaný. Pokiaľ teda bolo vozidlo odobraté žalobcovi dňa 17.3.2004 resp. ho dobrovoľne vydal, mal sa žalovaný ako vlastník domáhať jeho vydania od osoby, ktorá ho neprávom zadržovala.

Po zhodnotení zistených skutočností dospel odvolací súd k záveru, že ešte pred odstúpením od leasingovej zmluvy žalovaným, zanikli žalobcovi záväzky voči žalovanému v súvislosti s odobratím vozidla, preto rozsudok v napadnutej časti zmenil tak, že žalobe vo výške 206.850,- Sk s príslušenstvom vyhovel a vo zvyšku žalobu zamietol.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 2 O.s.p. a § 142 ods. 3 O.s.p.

Žalovaný podal proti rozsudku odvolacieho súdu dovolanie podaním zo dňa 14. júna 2006.

V odôvodnení dovolania uviedol, že dovolanie je podané podľa § 238 ods. 1 s odôvodnením podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. Rozsudok v napadnutej časti považuje za nesprávny z dôvodu, že odvolací súd nesprávne vec právne posúdil. Z rozsudku pritom jednoznačne vyplýva, že vlastníkom vozidla je žalovaný. Ak žalobca vydal vozidlo dobrovoľne p. B. (osobe, ktorá nebola vlastníkom) a pri odovzdávaní nejakým spôsobom zasahoval príslušník PZ SR, musela by byť o takomto postupe spísaná zápisnica. Navyše príslušník PZ nemôže rozhodovať o vlastníckom práve k motorovému vozidlu, čo si asi uvedomoval i príslušník PZ, ktorý nekonal, teda nijakým spôsobom neovplyvňoval odovzdávanie motorového vozidla. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie NS SR 4 Cdo 60/2003 (uverejnené Zo súdnej praxe 1/2004). Zo všetkých dôkazov predložených

v konaní vyplýva, že leasingový nájomca odovzdal predmetné motorové vozidlo dobrovoľne, pričom privolaný policajt vec nezaistil, ani iným spôsobom nekonal, teda neuložil povinnosť leasingovému nájomcovi vec odovzdať, ani mu vozidlo neodobral. Pokiaľ ide o technický preukaz, zápis vlastníka v preukaze má len deklaratórny charakter, nie konštitutívny a veľký technický preukaz je najmä dokladom o technickom stave vozidla. Na motorové vozidlo ako hnutelnú vec z hľadiska nadobudnutia vlastníctva k nej, sa vzťahujú ust. § 443 a nasl. Obch.Z.

Odvolací súd vôbec neprihliadol na skutočnosť, že príčinou celého sporu bola skutočnosť, že došlo k porušeniu povinnosti na strane žalobcu ako leasingového nájomcu, ktorý nemal oprávnenie odovzdávať predmet leasingu tretej osobe, čím porušil zmluvu. Ďalej poukázal na to, že veľký technický preukaz nie je predmetom leasingovej zmluvy, iba motorové vozidlo, ktoré žalobca prevzal a užíval. Neodovzdanie veľkého technického preukazu možno posudzovať len ako vadu v dokladoch (§ 417 a § 422 ods.1 Obch.Z. veta druhá). Neodovzdanie veľkého technického preukazu nemôže spôsobiť nemožnosť plnenia. Taktiež odvolací súd nezohľadnil skutočnosť, že v čase odovzdania motorového vozidla žalobcom tretej osobe, platila medzi účastníkmi leasingová zmluva. Pokiaľ by bol žalobca riadne platil dohodnuté splátky, prenajímateľ (žalovaný) by sa bol domáhal vydania VTP súdnou cestou.

Navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie odvolaciemu súdu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods.1) po zistení, že dovolanie bolo účastníkom podané včas (§ 240 ods.1) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods.1) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods.1), preskúmal rozsudok odvolacieho súdu v rozsahu podľa § 242 ods.1 a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

Predmetom dovolacieho konania je dovolanie žalovaného proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým mu bola uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi 206.850,- Sk, titulom vydania bezdôvodného obohatenia.

V predchádzajúcich konaniach (prvostupňovom i odvolacím) bolo správne zistené, že žalovaný nadobudol vlastnícke právo na základe uzavretej kúpnej zmluvy a zaplatením

kúpnej ceny predávajúcemu (K.M. Fi M. – autobazar). Následne bola uzavretá medzi žalovaným a žalobcom zmluva podľa § 269 ods.2 Obch.Z. označená ako leasingová zmluva č. 345/2003, predmetom ktorej bol prenájom s právom následnej kúpy prenajatej veci a to nákladného skriňového automobilu I.F. 59-12, v.č. karosérie X., č. motora X.. Predmetná zmluva bola uzavretá na dobu 36 mesiacov s dohodnutými splátkami. Súčasťou zmluvy boli i všeobecné zmluvné podmienky finančného prenájomu (leasing) hnuteľných predmetov. Dovolací súd sa aj v posudzovaní platnosti tohoto právneho vzťahu stotožnil s názorom vysloveným v predchádzajúcom konaní, že ide o platne uzavretú zmluvu s dohodnutými právami a záväzkami jej účastníkov. Žalobca v prospech žalovaného zaplatil nultú splátku (akontáciu) vo výške 195.000,- Sk a prvú splátku 29.115,- Sk. Žalobca motorové vozidlo užíval až do doby, keď ho odovzdal domnelému vlastníkovi p. B. Následne prestal splácať dohodnuté splátky žalovanému, ktorý v súlade so zmluvnými dojednaniami od zmluvy odstúpil.

Dovolací súd sa však nestotožnil s názorom odvolacieho súdu, ktorý vyslovil, že ešte pred odstúpením žalovaného od leasingovej zmluvy, žalobcovi po odobratí vozidla, zanikli záväzky zo zmluvy následkom nemožnosti plnenia, a to z dôvodu, že bolo nesporne preukázané, že vlastníkom prenajatej veci bol žalovaný a žiadnej tretej osobe nemohlo vyzniknúť bez ďalšieho právo na vydanie predmetnej veci. Skutočnosť, že vo veľkom technickom preukaze mal byť ako vlastník uvedený p. B., ktorý pravdepodobne technický preukaz neodovzdal spolu s predajom vozidla, ešte neznamená, že žalovaného vlastnícke právo by bolo spochybnené. Technický preukaz je v prvom rade dokladom o technickom stave motorového vozidla, a ak bol v technickom preukaze uvedený ako vlastník iný subjekt než žalovaný, ešte neznamená spochybnenie vlastníckych práv žalovaného, pričom treba uviesť, že bolo na žalovanom, aby si tieto nedostatky alebo nezrovnalosti uviedol na správnu mieru. Z uvedeného teda vyplýva, ak žalobca odovzdal motorové vozidlo inej osobe než skutočnému vlastníkovi, nemožno to bez ďalšieho kvalifikovať ako následnú nemožnosť plnenia záväzkov z leasingovej zmluvy.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v dovolacom konaní dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu, nie je v súlade s právnym predpisom, preto napadnutý rozsudok odvolacieho súdu podľa § 243b ods.1 O.s.p. zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie, v ktorom rozhodne i o trovách konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 4. decembra 2007

**JUDr. Jana Zemaniková, v.r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: